

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 12 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 mars 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av 12 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (RP 22/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Sanna Pekkarinen, social- och hälsovårdsministeriet
- överinspektör Patrik Kuusinen, arbets- och näringsministeriet
- avdelningschef Erkki Meriläinen och utvecklingschef Tiina Huusko, Folkpensionsanstalten.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Invalidstiftelsen
- Kiipulasäätiö
- Kuntoutuskeskus Kankaanpää
- Rehabiliteringsstiftelsen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen en sådan ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner att medel för rehabilitering enligt prövning inte längre ska få användas för utgifter för ombyggnad av rehabiliteringsinrättningar som drivs inom ramen för Folkpensionsanstaltens samarbetsstiftelser och av andra inrättningar som Folkpensionsanstalten har understött el-

ler för driftsbidrag till dessa inrättningar. I lagens ikraftträdandebestämmelse föreskrivs det att understöd som betalats av medel för rehabilitering enligt prövning ska återbetalas, om en rehabiliteringsinrättning som ägs av en stiftelse som beviljats understöd övergår till en annan ägare eller upphör med sin verksamhet eller ändrar verksamheten väsentligt.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagändringen innebär att anslagen till rehabilitering enligt prövning inte längre får beviljas rehabiliteringsinrättningar som ingår i Folkpensionsanstaltens samarbetsstiftelser eller rehabiliteringsinrättningar som Folkpensionsanstalten stöder för ombyggnadsutgifter och driftsbidrag. Förslaget ligger i linje med de regler som har tillämpats sedan 2006.

Ändringen är inte nödvändig på grund av konkurrenslagstiftningen, men den förenklar upphandlingsförfarandet när Folkpensionsanstalten upphandlar rehabilitering. Om ekonomiskt bidrag ges, måste detta beaktas vid jämförelsen av anbudet. Utskottet ställer sig bakom förslaget eftersom det förtydligar lagstiftningen och ökar insynen i hur pengarna används.

Anslagen till rehabilitering enligt prövning kommer inte att minska av förslaget. De kan fortfarande också användas till prevention av sjukdomar och till forskning och utveckling kring rehabilitering, prevention av sjukdomar och sjukförsäkring utöver för rehabiliteringsändamål.

Enligt ikraftträdandebestämmelsen kan bidrag för ombyggnad och för driftsbidrag helt eller delvis återkrävas om rehabiliteringsinrättningen övertas av en ny ägare, lägger ner sin verksamhet eller ändrar verksamheten väsentligt. Samma krav har också ingått i villkoren i bidragsbeslutet. I fortsättningen ska det vara social- och hälsovårdsministeriet och inte Folkpensionsanstalten som beslutar om återkrav.

Återbetalningsskyldigheten ska tillämpas vid överlåtelser och ändringar i verksamheten som sker efter att lagen har trätt i kraft. Skyldigheten gäller inte om återbetalningskriteriet uppkommer mer än femton år efter att bidraget beviljades. Enligt motiven kan skyldigheten som regel inte gälla efter ägarbyte eller ändrad verksamhet om den fortsatta verksamheten är snarlik den

som beskrivs i de ursprungliga stadgarna för stiftelsen. Att verksamheten bolagiseras inverkar inte på skyldigheten eftersom det är verksamhetens art som är avgörande.

De återbetalda beloppen intäktsförs under sjukförsäkringsfonden och används till övriga utgifter för rehabilitering enligt prövning. Det är motiverat att återbetalningsskyldigheten skrivs in i ikraftträdandebestämmelsen, anser utskottet, men påpekar att det alltid ska bedömas från fall till fall om bidraget ska återkrävas. Vid återkrav bör man särskilt ta hänsyn till hur lång tid det har gått sedan bidraget gavs ut och för vilket ändamål det var.

På senare år har de minskade bidragen ur allmänna medel haft direkta effekter för rehabiliteringsinrättningarnas verksamhetsmöjligheter och framtidsutsikter. Social- och hälsovårdsministeriet har gjort en utredning av rehabiliteringsinrättningarnas verksamhetsmöjligheter (STM:n selvityksiä 2009:61) där läget och framtidsutsikterna för inrättningarna analyseras. Det sägs bland annat att rehabiliteringen bör integreras bättre i social- och hälsovården och att parternas ansvar för rehabiliteringsprocessen och för att ordna rehabilitering bör förtydligas. Det är en riktig slutsats, anser utskottet eftersom det också i fortsättningen är viktigt att säkerställa högkvalitativ rehabilitering med utgångspunkt i stark kompetens, också för grupper med sällsynta sjukdomar. Därför är det viktigt med samordnade regler för all skattefinansierad rehabilitering och tydlig ansvarsfördelning för alla aktörer.

Utskottets förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 14 april 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Jukka Mäkelä /saml

Håkan Nordman /sv
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.